

Een massale vlucht van *Bledius tricornis* Herbst (Col.)

door

W. NIJVELDT

Tijdens een kort verblijf in de N-O. Polder nam ik op 1 Mei 1950 te Espel (ong. 10 km ten W. van Emmeloord) een interessant verschijnsel waar. Het was omstreeks 3.30 uur n.m., toen ik door de Heer BEUTELER, de beheerder van het aldaar gelegen kamp, opmerkzaam werd gemaakt op een zeer groot aantal insecten, dat in langzaam tempo kwam overzweven. De dieren bewogen zich zowel laag bij de grond als tot 3 meter hierboven en volgden alle dezelfde richting, nl. Noord-Zuid. Het was rustig, vrijwel windstil weer met bewolkte hemel. De temperatuur bedroeg ongeveer 21° C.

De dichtheid van deze massa was zo groot, dat ik met enige slagen van een sleepnet een honderdtal dieren kon bemachtigen. Merkwaardigerwijze bestond deze zwerm nagenoeg uitsluitend uit één en dezelfde insectensoort, die door Dr S. LEEFMANS gedetermineerd werd als *Bledius tricornis* Herbst (*armatus* Panz., *nuchicornis* Muls et Rey, *diota* Schiödte) een kortschildkever uit de onderfamilie der Oxytelinae.

De vlucht hield onverminderd aan tot 6 uur n.m., waarna het aantal beduidend afnam, om tenslotte geheel te verdwijnen. De omvang der zwerm besloeg het gehele kampterrein en wellicht zal buiten dit terrein op andere plaatsen het verschijnsel ook waarneembaar geweest zijn. Uit mededelingen van de Heer BEUTELER bleek dat zo'n vlucht vrijwel elk jaar optreedt, waarbij de insectensoort blijkbaar kan variëren, want hij sprak van muggen (in dit geval de z.g. groene IJselmeermug) en van torren, die een of ander pikant geurtje verspreidden, maar groter waren dan deze.

Uit literatuurgegevens van EVERTS (Coleoptera Neerlandica), OUDEMANS (De Nederlandsche Insecten), CALWER (Keverboek) en REITER (Fauna Germanica, Käfer) bleek, dat deze kevers zich als imago en als larve in ziltige zandgronden ophouden en hierin gangen graven waarin ze overdag verblijven.

EVERTS vermeldt, dat *Bledius tricornis* Herbst ook buiten deze ziltige gronden waargenomen is en dat dit volgens F. SCHUMACHER toe te schrijven is aan het gebruik van kalizouten als kunstmeststoffen. Het dier is van echt zoutdier een zoutminnend dier geworden.

Volgens OUDEMANS wordt op *Bl. tricornis* Herbst jacht gemaakt door een loopkever van het geslacht *Dyschirius*.

REITER geeft in deel II van zijn Fauna Germanica op plaat 53 onder nr. 2 een afbeelding van de larve, pop en imago.

Wat milieu betreft was dus het voorkomen van deze *Bledius*-soort in de omgeving van Espel, gezien het nog steeds hier en daar aanwezige Zuiderzeezout in de bodem, heel goed mogelijk. De redenen tot deze massale verplaatsing kunnen velerlei geweest zijn. Het is bekend, dat een bepaalde weersgesteldheid (bv. broeierig, warm weer) vele insectensoorten tot verplaatsing prikkelt. Ook kunnen, als na een periode van koel weer de temperatuur plotseling snel oploopt, vele individuen tegelijk uitkomen, waardoor zich op een betrekkelijk klein grondgebied een groot aantal dieren ophoopt, en een drang tot verplaatsing begint op te treden. Hoe sterk deze drang in dit geval was moge blijken uit het feit dat, zeer voorzichtig geschat, duizenden en duizenden kevers mijn observatiepost voorbijtrokken.

Amsterdam-Z. 2, Rooseveltlaan 34III, Mei 1950.